

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER

της 26ης Απριλίου 2005¹

1. Η προδικαστική αυτή υπόθεση αφορά την ερμηνεία του άρθρου 203, παράγραφος 3, τελευταία περίπτωση, πρώτο εδάφιο, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα².

διασάφηση, ένα εμπορευματοκιβώτιο με 901 χαρτοκιβώτια τσιγάρων μάρκας L&M, το οποίο είχε μεταφερθεί από τη βραζιλιανή πόλη Paranaagua με το πλοίο Cap. Trafalgar, που ανήκε στην εταιρία Hamburg Süd³.

2. Το hof van beroep te Antwerpen (εφετείο Αμβέρσας) (Βέλγιο) διερωτάται ως προς το πρόσωπο που είναι υπόχρεο για την τελωνειακή οφειλή όταν, αφού εισαχθούν εντός της Κοινότητας, τα προϊόντα δηλώνονται στο τελωνείο προς διασάφηση και εναποτίθενται, εξαφανίζονται προτού λάβουν τελωνειακό προορισμό.

4. Στις 18 Ιουνίου 1996, η NV Seaport Terminals (νυν NV Katoen Natie Terminals, στο εξής: Seaport Terminals), επιχείρηση αποθηκεύσεως και διανομής, ξεφόρτωσε το εμπόρευμα και το εναπέθεσε σε χώρο επί της προκυμιάς που προορίζεται γι' αυτό τον σκοπό.

I — Τα περιστατικά και η διαφορά της κύριας δίκης

3. Στις 9 Ιουνίου 1996, η εταιρία United Antwerp Maritime Agencies NV (στο εξής: Unamar) προσκόμισε στο Τελωνείο της Αμβέρσας, μαζί με την αντίστοιχη συνοπτική

5. Το πρωί της 19ης Ιουνίου 1996 διαπιστώθηκε ότι το φορτίο είχε εξαφανιστεί και, επομένως, ήταν αδύνατο να επιδειχθεί στις αρχές.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ισπανική.

2 — Θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, 12ης Οκτωβρίου 1992 (ΕΕ L 302, σ.1).

3 — Η Unamar διαψεύδει κατηγορηματικά ότι είχε επισυνάψει το εν λόγω έγγραφο, στοιχείο το οποίο προκύπτει ωστόσο από τη διάταξη περί παραπομπής. Με τις παρατηρήσεις της, υποστηρίζει ότι το έγγραφο είχε υπογραφεί και προσκομιστεί από τον εκπρόσωπο της εταιρίας Hamburg Süd.

6. Με δύο έγγραφα οχλήσεως της 13ης Μαρτίου 1998, η βελγική διοίκηση απευθύνθηκε αντιστοίχως στις Unamar και Seaport Terminals και απαίτησε την πληρωμή 785 555,04 ευρώ, πλέον τόκων και εξόδων, προς εξόφληση των εισαγωγικών δασμών, των ειδικών φόρων καταναλώσεως και των ειδικών επιβαρύνσεων.

7. Οι δύο εταιρίες άσκησαν ανακοπή κατ' αυτής της διαταγής πληρωμής, αλλά το rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen (πρωτοδικείο Αμβέρσας) απέρριψε τα αιτήματά τους με απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2002, κατά της οποίας άσκησαν έφεση ενώπιον του hof van beroep te Antwerpen.

και των προσώπων που συνήργησαν στην υπεξαίρεση και εκείνων που απέκτησαν ή κατείχαν τα εν λόγω εμπορεύματα ενώ γνώριζαν την παράνομη προέλευσή τους, θεωρείται ως οφειλέτης⁵ «το πρόσωπο το οποίο είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την παραμονή του εμπορεύματος σε προσωρινή εναπόθεση ή από τη χρησιμοποίηση του τελωνειακού καθεστώτος υπό το οποίο έχει τεθεί»⁶.

B — Επί της προσκομίσεως στο τελωνείο της συνοπτικής διασαφήσεως και της προσωρινής εναποθέσεως

II — Το νομικό πλαίσιο

A — Η προς ερμηνεία διάταξη

8. Η τελωνειακή οφειλή κατά την εισαγωγή στο έδαφος της Κοινότητας γεννάται από διάφορα περιστατικά που αναφέρονται στα άρθρα 201 έως 205 του τελωνειακού κώδικα, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται, κατά το άρθρο 203, η υπεξαίρεση εμπορεύματος από την τελωνειακή επιτήρηση⁴. Έτσι, κατά την παράγραφο 3 της τελευταίας αυτής διατάξεως, πλην των δραστών της υπεξαίρεσεως

9. Ο εισαγωγέας αγαθών εντός της Κοινότητας οφείλει να τα μεταφέρει και να τα προσκομίσει στο τελωνείο· η δεύτερη αυτή υποχρέωση βαρύνει επίσης το πρόσωπο που είναι επιφορτισμένο με τη μεταφορά μετά την εισαγωγή των εμπορευμάτων (άρθρα 38, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 40 του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα).

4 — Σύμφωνα με την κοινοτική νομολογία, η διάταξη έχει εφαρμογή όταν, από πράξη ή παράλειψη, επιδιόχεται, έστω και προσωρινά, η πρόσβαση των αρχών στα προϊόντα και η πραγματοποίηση των ελέγχων που προβλέπει το άρθρο 37, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα (αποφάσεις της 1ης Φεβρουαρίου 2001, C-66/99, D. Wandel, Συλλογή 2001, σ. I-873, σκέψη 47· της 11ης Ιουλίου 2002, C-371/99, Liberexim, Συλλογή 2001, σ. I-6227, σκέψη 55· της 12ης Φεβρουαρίου 2004, C-337/01, Hamann International, Συλλογή 2004, σ. I-1791, σκέψη 31· της 29ης Απριλίου 2004, C-222/01, British American Tobacco, Συλλογή 2004, σ. I-4683, σκέψη 47, και της 20ής Ιανουαρίου 2005, C-300/03, Honeywell Aerospace, σκέψη 19, Συλλογή 2005, σ. I-689).

5 — Με την απόφαση που εξέδωσε στις 23 Σεπτεμβρίου 2004 στην υπόθεση C-414/02, Spedition Ulustrans (Συλλογή 2004, σ. I-8633, σκέψη 39), το Δικαστήριο έκρινε ότι ο κοινοτικός τελωνειακός κώδικας ορίζει εξαντλητικά τις προϋποθέσεις καθορισμού των οφειλετών της τελωνειακής οφειλής. Αντιθέτως, η νομική θεωρία υποστηρίζει ότι ο κοινοτικός νομοθέτης, με ένα αξιόπιστο πρακτικό πνεύμα, παρατήθηκε από τον ορισμό της φορολογητέας πράξεως και του υποκειμένου στον φόρο και περιορίστηκε στο να αναφέρει περιπτώσιολογικά τα στοιχεία που προκαλούν τη γέννηση της τελωνειακής οφειλής και τα πρόσωπα που καλούνται να την καταβάλουν (βλ. Palachá Zozaya, F., *El código aduanero comunitario y su aplicación en España*, εκδόσεις Marcial Pons, Μαδρίτη 1995, σ. 49).

6 — Η υπογράμμιση δική μου.

10. Πρέπει επίσης να εκπληρώσουν μια τυπική υποχρέωση, δηλαδή την υποχρέωση να υποβάλουν συνοπτική διασάφηση, καθήκον που βαρύνει, ενδεχομένως, τα πρόσωπα τα οποία προσκομίζουν τα εμπορεύματα (άρθρα 43 και 44, παράγραφος 2, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα). Το έγγραφο αυτό, υπογραφόμενο από τον καταθέτονα, έχει σκοπό να διευκολύνει τον έλεγχο σχετικά με το αν τα εμπορεύματα στα οποία αυτό αναφέρεται θα λάβουν τελωνειακό προορισμό εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 49 του προαναφερθέντος κώδικα [άρθρο 183, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93⁷, στο εξής: κανονισμός εφαρμογής].

11. Εφόσον εκπληρωθούν οι διατυπώσεις αυτές, τα εμπορεύματα θεωρούνται ως «εμπορεύματα σε προσωρινή εναπόθεση» και παραμένουν στους χώρους και υπό τους όρους που καθορίζει η διοίκηση, η οποία δικαιούται να απαιτήσει από το πρόσωπο που κατέχει τα εμπορεύματα τη σύσταση εγγυήσεως προκειμένου να εξασφαλιστεί η πληρωμή της τελωνειακής οφειλής σε περίπτωση που τα εμπορεύματα θα υπεξαίρυνταν από την τελωνειακή επιτήρηση (άρθρα 50, 51 και 53, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 203 του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα).

12. Μέχρις ότου τα εμπορεύματα που απαριθμούνται στη διασάφηση λάβουν τελωνειακό προορισμό και εφόσον δεν εκφορτώθηκαν, αυτός που τα έχει εισαγάγει ή μεταφέρει μετά την είσοδό τους ή το πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου αυτοί ενεργούν υποχρεούνται να τα προσκομίζουν

οποτεδήποτε το ζητήσουν οι τελωνειακές αρχές. Μετά την εκφόρτωσή τους, η υποχρέωση αυτή βαρύνει κάθε πρόσωπο το οποίο κατέχει τα εμπορεύματα προκειμένου να διασφαλίσει τη μεταφορά ή την αποθήκευσή τους (άρθρα 183 και 184 του κανονισμού εφαρμογής, σε συνδυασμό με το άρθρο 44, παράγραφος 2, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα).

III — Τα προδικαστικά ερωτήματα

13. Στο πλαίσιο της περιγραφείσας κατάστασης, το hof van beroep te Antwerpen υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Μπορεί ως πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παραμονή του εμπορεύματος σε προσωρινή εναπόθεση (κατά την έννοια του άρθρου 203, παράγραφος 3, τελευταία περίπτωση, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα [...]) να θεωρηθεί το πρόσωπο το οποίο πρέπει να προσκομίσει τα εμπορεύματα στο τελωνείο (άρθρο 40 του ΚΤΚ) και ως εκ τούτου ο ενεργών για λογαριασμό του πρέπει να καταθέσει τη συνοπτική διασάφηση (άρθρο 44, παράγραφος 2, του ΚΤΚ) και να την υπογράψει (άρθρο 183, παράγραφος 1, του κανονισμού εφαρμογής [...]) και οφείλει να προσκομίσει τα εμπορεύματα στις τελωνειακές αρχές, εφόσον δεν εκφορτώθηκαν από το μεταφορικό μέσο στο οποίο βρίσκονταν, μέχρις ότου τα εμπορεύματα αυτά λάβουν τελωνειακό προορισμό;

⁷ — Κανονισμός της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 253, σ. 1).

- 2) Μπορεί ως πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παραμονή του εμπορεύματος σε προσωρινή εναπόθεση (κατά την έννοια του άρθρου 203, παράγραφος 3, τελευταία περίπτωση, του ΚΤΚ) να θεωρηθεί το πρόσωπο το οποίο κατέχει τα εμπορεύματα μετά την εκφόρτωσή τους για να προβεί στη μετακίνηση ή την αποθήκευσή τους και ως εκ τούτου θεωρείται βάσει του άρθρου 51, παράγραφος 2, και του άρθρου 53, παράγραφος 2, του ΚΤΚ κάτοχος των εμπορευμάτων και επομένως υπεύθυνος για τη βάσει του άρθρου 184, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής εκτέλεση της υποχρέωσης προσκόμισης των εμπορευμάτων στο σύνολό τους, οποτεδήποτε το ζητήσουν οι τελωνειακές αρχές;
- 3) Αν στο πρώτο και στο δεύτερο ερώτημα δοθεί καταφατική απάντηση, μπορούν τα κατά την έννοια αυτών των ερωτημάτων πρόσωπα να θεωρηθούν συγχρόνως και επομένως ως αλληλεγγύως υπόχρεοι εκ τελωνειακής οφειλής, αν υποθεθεί ότι τα κατά την έννοια του πρώτου και του δεύτερου ερωτήματος πρόσωπα διαφέρουν (εν προκειμένω, αντιστοίχως, ο εκπρόσωπος της ναυτιλιακής εταιρίας με την οποία τα εμπορεύματα εισήλθαν στην Κοινότητα και ο επιφορτισμένος με τη φροντίδα των εμπορευμάτων ο οποίος είναι υπεύθυνος για την αποθήκευση και τη μετακίνηση των εμπορευμάτων στην υποδειχθείσα από τις τελωνειακές αρχές θέση εκφορτώσεως/προκυμιά);
- 4) Αν στο τρίτο ερώτημα δοθεί καταφατική απάντηση, εξακολουθεί το κατά την έννοια του πρώτου ερωτήματος πρόσωπο να είναι οφειλέτης, μέχρις ότου δοθεί στα εμπορεύματα τελωνειακός προορισμός, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι τα εμπορεύματα, μετά την εκφόρτωση από το μεταφορικό μέσο με το οποίο εισήλθαν στην Κοινότητα, αποθηκεύθηκαν ή μετακινήθηκαν από το πρόσωπο που αναφέρεται στο δεύτερο ερώτημα;
- 5) Αν στο τρίτο ερώτημα δοθεί αρνητική απάντηση, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το κατά την έννοια του πρώτου ερωτήματος πρόσωπο εξακολουθεί να είναι υπόχρεο εκ τελωνειακής οφειλής, μέχρις ότου τα εμπορεύματα αναληφθούν από το κατά την έννοια του δεύτερου ερωτήματος πρόσωπο και καθίσταται οφειλέτης το κατά την έννοια του δεύτερου ερωτήματος πρόσωπο από τη στιγμή κατά την οποία ευθύνεται για την αποθήκευση και τη μετακίνηση των εμπορευμάτων;
- 6) Αν στο πρώτο ερώτημα δοθεί καταφατική απάντηση και στο δεύτερο αρνητική, πρέπει τότε το κατά την έννοια του πρώτου ερωτήματος πρόσωπο να θεωρηθεί ότι εξακολουθεί να είναι οφειλέτης, μέχρις ότου τα εμπορεύματα αναληφθούν από το κατά την έννοια του δεύτερου ερωτήματος πρόσωπο ή μέχρις ότου τα εμπορεύματα λάβουν τελωνειακό προορισμό;»

IV — Διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

14. Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 20 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν η Επιτροπή, η Βελγική Κυβέρνηση και οι δύο εφεσείουσες στην κύρια δίκη εταιρίες.

15. Κατά τη διεξαχθείσα στις 7 Απριλίου 2005 συνεδρίαση, οι εκπρόσωποι των διαδίκων που μετείχαν στην έγγραφη διαδικασία παρέστησαν προκειμένου να αναπτύξουν προφορικά τους ισχυρισμούς τους.

V — Ανάλυση των προδικαστικών ερωτημάτων

A — Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

16. Επιβάλλεται να γίνουν δύο προκαταρκτικές διευκρινίσεις, η μία πραγματικού και η άλλη νομικού χαρακτήρα.

17. Η πρώτη αφορά το γεγονός ότι η Unamar αρνείται κατηγορηματικά ότι κατέθεσε και υπέγραψε τον κατάλογο των εμπορευμάτων ο οποίος, εν προκειμένω, συνιστά συνοπτική διασάφηση. Πρόκειται για ένα στοιχείο το οποίο περιλαμβάνεται

στη διάταξη περί παραπομπής, του οποίου ο προσδιορισμός απόκειται στο αιτούν δικαστήριο και επί του οποίου το Δικαστήριο δεν μπορεί να αποφανθεί. Κατά συνέπεια, επιβάλλεται να μη γίνει καμιά συζήτηση επί του θέματος αυτού και να αναζητηθεί η λύση χωρίς προσκόλληση στο ζήτημα ποιος, στην προκειμένη περίπτωση, εκπλήρωσε τη διατύπωση αυτή.

18. Η δεύτερη διευκρίνιση, η οποία γίνεται εκ μέρους της Επιτροπής, αφορά το γεγονός ότι η βελγική διοίκηση κίνησε τη διαδικασία και, βάσει του άρθρου 202 του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, απηύθυνε έγγραφα οχλήσεως στην Unamar και τη Seaport Terminals, θεωρώντας ότι γεννάται φορολογική οφειλή λόγω της παράτυπης εισαγωγής του καπνού εντός της Κοινότητας ενώ το hof van beroep te Antwerpen φρονεί ότι η διάταξη που έχει εφαρμογή είναι το άρθρο 203, το οποίο δέχεται ως γενεσιουργό αιτία της φορολογικής επιβαρύνσεως την υπεξαίρεση από την τελωνειακή επιτήρηση. Το Δικαστήριο οφείλει να παραμείνει στο πλαίσιο αυτό και να παράσχει την ερμηνεία στο δικαστήριο το οποίο, προκειμένου να επιλύσει τη διαφορά, είναι αρμόδιο να επιλέξει τη διάταξη και να την εφαρμόσει⁸.

B — Τα δύο πρώτα ερωτήματα

19. Η διαφορά της κύριας δίκης είναι σαφώς οριοθετημένη και αφορά τον προσδιορισμό

8 — Άλλωστε, η επιλογή αυτή είναι ορθή στο μέτρο που τα επίμαχα εμπορεύματα δεν εισήλθαν στο κοινοτικό έδαφος παράνομα, αλλά σύμφωνα με τους κανόνες που διαλαμβάνουν τα άρθρα 38 έως 41 του ίδιου κώδικα· μόνο μετά την εναπόθεσή τους εν αναμονή ενός προσορισμού, διαφεύγουν τον έλεγχο.

του προσώπου το οποίο, εφόσον τα εμπορεύματα υπεξαιρέθηκαν, φέρει το βάρος της τελωνειακής οφειλής μαζί με τους δράστες και τα πρόσωπα τα οποία συνήργησαν στην υπεξαίρεση, όπως και τα πρόσωπα τα οποία επωφελήθηκαν παρά το ότι γνώριζαν την παράνομη προέλευση των εμπορευμάτων. Η διάταξη σκοπεί «το πρόσωπο το οποίο είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την προσωρινή εναπόθεση του εμπορεύματος» (άρθρο 203, παράγραφος 3, τελευταία περίπτωση, πρώτο εδάφιο, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα) και το *hof van beroep te Antwerpen* διερωτάται ως προς το πρόσωπο το οποίο έχει την ιδιότητα αυτή.

20. Το νομικό πλαίσιο το οποίο έχει εκθεθεί προηγουμένως κατά τρόπο συνοπτικό διακρίνει τρεις χρονικές περιόδους. Η πρώτη περιλαμβάνει την προσκόμιση των εμπορευμάτων στο τελωνείο και εκφράζεται συγκεκριμένα με την τυπική πράξη που αποτελεί η συνοπτική διασάφηση. Η δεύτερη, κατά την οποία τα εμπορεύματα εναποτίθενται μεταβατικά προκειμένου να είναι δυνατή η προσκόμισή τους σε κάθε αίτηση των αρχών και η οποία είναι πρωταρχικής σημασίας στο πλαίσιο αυτής της προδικαστικής υποθέσεως, εκτείνεται από την άφιξη των εμπορευμάτων στο κοινοτικό έδαφος μέχρις ότου αυτά λάβουν τελωνειακό προορισμό. Η τρίτη αρχίζει όταν επισυμβαίνει το τελευταίο αυτό γεγονός.

21. Στην αρχική φάση, ο δασμός οφείλεται από τον εισαγωγέα, από εκείνον ο οποίος μεταφέρει τα εμπορεύματα μετά τη διέλευση των συνόρων, ή το πρόσωπο στο όνομα του οποίου αυτοί ενεργούν. Στη δεύτερη φάση, επιβάλλεται να γίνει διάκριση μεταξύ δύο περιπτώσεων: αν τα εμπορεύματα βρίσκονται πάντοτε στο μέσο μεταφοράς, η οφειλή βαρύνει τους ίδιους με την πρώτη φάση οφειλέτες· αν έχουν εκφορτωθεί, η οφειλή

βαρύνει τα πρόσωπα τα οποία έχουν τα εμπορεύματα στην κατοχή τους προκειμένου να προβούν στη μεταφορά και την αποθήκευση. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το άρθρο 101, στοιχείο α', του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα ορίζει ότι διαχειριστής αποθήκης τελωνειακής αποταμιεύσεως εξασφαλίζει ότι τα εμπορεύματα, κατά την παραμονή τους στην αποθήκη τελωνειακής αποταμιεύσεως, δεν διαφεύγουν της τελωνειακής επιτηρήσεως.

22. Έτσι, όταν τα εμπορεύματα, προτού λάβουν τελωνειακό προορισμό, διαφεύγουν τον έλεγχο της διοικήσεως, η τελωνειακή οφειλή βαρύνει όχι μόνον τους δράστες, τα πρόσωπα τα οποία συνήργησαν και τους αποδέκτες, αλλά και τον εισαγωγέα, τον μεταφορέα ή τα πρόσωπα που τους εκπροσωπούν, αν τα εμπορεύματα δεν έχουν ακόμη εκφορτωθεί στις άλλες περιπτώσεις, η οφειλή βαρύνει τα πρόσωπα τα οποία έχουν στην κατοχή τους τα εμπορεύματα προκειμένου να τα μεταφέρουν ή να τα αποθηκεύσουν.

23. Η ερμηνεία αυτή, η οποία στηρίζεται στο γράμμα των εν λόγω διατάξεων, σέβεται, επίσης, όπως υπενθυμίζει η Επιτροπή, τον σκοπό τους: εφόσον πρόκειται να αποφευχθούν οι παράνομες εισαγωγές, ο κάτοχος εισαγόμενων αντικειμένων οφείλει, μέχρις ότου αυτά λάβουν συγκεκριμένο φορολογικό καθεστώς και υπαχθούν στην πληρωμή της τελωνειακής οφειλής ή απαλλαγούν,

προσωρινά ή οριστικά⁹, να τα προσκομίσει όποτε του ζητηθεί και ευθύνεται για την απώλειά τους¹⁰. Για τους ίδιους λόγους, σε περίπτωση προσωρινής εναποθέσεως, το άρθρο 51, παράγραφος 2, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα επιτρέπει στη διοίκηση να απαιτήσει από το πρόσωπο που κατέχει τα εμπορεύματα τη σύσταση εγγυήσεως προκειμένου να εξασφαλιστεί η πληρωμή της φορολογικής οφειλής, στην περίπτωση που τα εμπορεύματα θα διαφύγουν τον πρόσφορο έλεγχο.

24. Οι προηγούμενες σκέψεις με οδηγούν στο να προτείνω στο Δικαστήριο, στα δύο πρώτα προδικαστικά ερωτήματα, να απαντήσει αναφέροντας ότι το άρθρο 203, παράγραφος 3, τελευταία περίπτωση, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όταν αναφέρεται στο πρόσωπο το οποίο υπόκειται στις υποχρεώσεις που συνεπάγεται η προσωρινή εναπόθεση, σκοπεί:

— αν τα εμπορεύματα παραμένουν εντός του μεταφορικού μέσου, α) το πρόσωπο το οποίο πραγματοποίησε την είσοδο των προϊόντων εντός του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας, β) εκείνο το οποίο, μετά την είσοδό τους και πριν την προσκόμισή τους, έχει την ευθύνη της μεταφοράς τους, γ) κάθε πρόσωπο στο όνομα του οποίου τα πρόσωπα αυτά ενεργούν·

— αν τα εμπορεύματα έχουν εκφορτωθεί, το πρόσωπο το οποίο κατέχει τα εμπορεύματα προκειμένου να προβεί στη μετακίνηση ή την αποθήκευσή τους.

Γ — Το τρίτο, τέταρτο, πέμπτο και έκτο ερώτημα

25. Με τα τέσσερα αυτά ερωτήματα, το hof van beroep te Antwerpen επιθυμεί να προσδιοριστεί αν, στο πλαίσιο των δύο προαναφερόμενων καταστάσεων, η ευθύνη είναι ταυτόχρονη και εις ολόκληρον ή αν υπάρχει χρονική διαδοχή, και, αν συμβαίνει τούτο, να διευκρινιστεί η στιγμή κατά την οποία επέρχεται η μεταβολή. Η λύση προκύπτει εμμέσως από την προγενέστερη συλλογιστική και την πρόταση που έγινε στο πλαίσιο των δύο προηγούμενων ερωτημάτων.

26. Για τις περιπτώσεις που αναφέρει το άρθρο 203 του τελωνειακού κώδικα, το πρόσωπο που υπέχει τις υποχρεώσεις που είναι συναφείς με την προσωρινή εναπόθεση του εμπορεύματος είναι και οφειλέτης των εισαγωγικών δασμών. Τέτοιες απαιτήσεις, οι οποίες αποβλέπουν βασικά στο να διατηρηθούν τα εμπορεύματα στη διάθεση των αρχών, δεσμεύουν τον κάτοχο, που το άρθρο 184 του κανονισμού εφαρμογής προσδιορίζει μέσω ενός αντικειμενικού κριτηρίου: αυτό της εκφορτώσεως του εμπορεύματος. Κατά συνέπεια, δεν υπάρχει ταυτόχρονη και εις ολόκληρον υποχρέωση, αλλά διαδοχική, οπότε το πρόσωπο που οφείλει να προσκομίσει τα εμπορεύματα στο τελωνείο καθώς και να υποβάλει και να υπογράψει τη συνοπτική διασάφηση, ευθύνεται μέχρι τη στιγμή που τα εμπορεύματα εκφορτώνονται, στιγμή από της οποίας το πρόσωπο που έχει

9 — Τα εμπορεύματα τα οποία εισάγονται από χώρες ή εδάφη που βρίσκονται εκτός της Ευρωπαϊκής Ενωσης αποκτούν το τελωνειακό καθεστώς των κοινοτικών προϊόντων με τη θέση τους σε ελεύθερη κυκλοφορία, πράξη η οποία προϋποθέτει την επιβολή των νομίμως απαιτούμενων δασμών (άρθρα 79 και 201, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα). Ωστόσο, είναι δυνατόν τα εμπορεύματα αυτά να παραμείνουν υπό καθεστώς εξωτερικής διαμετακομίσεως, τελωνειακής αποταμίεως, τελειοποιήσεως προς επανεξαγωγή ή προσωρινής εισαγωγής, καταστάσεις στις οποίες, κατ' αρχήν, δεν οφείλεται τελωνειακή οφειλή (άρθρα 91, 98, 114 και 137 του ίδιου κώδικα).

10 — Κατά το άρθρο 37 του τελωνειακού κώδικα, τα εμπορεύματα που εισέρχονται στην Κοινότητα υπόκεινται σε επιτήρηση και μπορούν να υποβληθούν σε ελέγχους από τις τελωνειακές αρχές. Η κατάσταση αυτή παρατείνεται όσο διάστημα χρειάζεται για τον καθορισμό του τελωνειακού τους καθεστώτος.

την ευθύνη της μεταφοράς και της φύλαξής τους καθίσταται οφειλέτης.

27. Λαμβάνοντας υπόψη το αντικείμενο της διατάξεως, που έχω ήδη εξετάσει, το αποφασιστικό στοιχείο ενυπάρχει στην κατοχή των εμπορευμάτων και, κατά συνέπεια, στον πραγματικό τους έλεγχο: αυτός που τα διατηρεί υπό την εξουσία του και, επομένως, εγγυάται την ακεραιότητά τους ευθύνεται για την πληρωμή των τελωνειακών οφειλών αν, ενώ βρίσκονται υπό την κατοχή του, τα εμπορεύματα διαφεύγουν από την τελωνειακή επιτήρηση. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το άρθρο 51, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα επιτρέπει, κατά την προσωρινή εναπόθεση, τη σύσταση εγγυήσεως για την πληρωμή των τελωνειακών δασμών σε περίπτωση που τα εμπορεύματα διαφύγουν από τον έλεγχο αυτό.

28. Κατά το άρθρο 213 του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όταν περισσότεροι οφειλέτες υποχρεούνται για την ίδια τελωνειακή οφειλή, υπέχουν όλοι αλληλέγγυα υποχρέωση για την πληρωμή της οφειλής αυτής· ωστόσο, η εφαρμογή της διατάξεως αυτής προϋποθέτει το ταυτόχρονο της υποχρέωσης¹¹, πράγμα που δεν συμβαίνει στην προκειμένη περίπτωση, εφόσον, όπως άφησα ήδη να νοηθεί, το άρθρο 184 του κανονισμού εφαρμογής αποκλείει τη δυνατότητα αλληλοεπικάλυψης καθόσον επιβάλλει, με αναφορά στην εκφόρτωση, χρονική διαδοχή της ευθύνης.

29. Όπως υπογραμμίζει η Βελγική Κυβέρνηση, ο διασαφητής ή τα πρόσωπα που αναφέρει το άρθρο 44, παράγραφος 2, αναλαμβάνουν την υποχρέωση να δώσουν στα εμπορεύματα τελωνειακό προορισμό και επιβαρύνονται με τα έξοδα που δημιουργούνται από τα μέτρα που λαμβάνουν οι τελωνειακές αρχές προς ρύθμιση της καταστάσεώς τους (άρθρο 187 του κανονισμού εφαρμογής, σε συνδυασμό με το άρθρο 53 του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα), αλλά οι διατάξεις αυτές είναι ανεξάρτητες από εκείνες του άρθρου 203, παράγραφος 3, τελευταία περίπτωση, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω κώδικα, που αναφέρεται στις υποχρεώσεις που χαρακτηρίζουν την εναπόθεση, ειδικότερα την απορρέουσα από τη θέση των εμπορευμάτων υπό τελωνειακή επιτήρηση. Με άλλα λόγια, το τελευταίο εδάφιο συνιστά κανόνα προσδιορισμού του οφειλέτη της τελωνειακής οφειλής όταν τα εμπορεύματα αυτά διαφεύγουν τον έλεγχο και υποδεικνύει, μεταξύ άλλων, εκείνους τους οποίους βαρύνουν οι υποχρεώσεις που συνδέονται με την παραμονή του εμπορεύματος σε προσωρινή εναπόθεση, ενώ το προαναφερθέν άρθρο 187 του κανονισμού εφαρμογής αναφέρεται σε διαφορετική κατάσταση, όπου επιβάλλεται το εμπόρευμα να οδηγηθεί στον προορισμό του προκειμένου να εξέλθει του τελωνειακού κυκλώματος εφόσον έχουν εκπληρωθεί οι αναγκαίες διατυπώσεις.

30. Επομένως, τα πρόσωπα στα οποία αναφέρονται το πρώτο και δεύτερο ερώτημα δεν υπέχουν εις ολόκληρον τις υποχρεώσεις, αλλά διαδοχικά, οπότε τα πρόσωπα που μνημονεύονται στο πρώτο ερώτημα βαρύνονται με την οφειλή αυτή μόνον έως τη στιγμή κατά την οποία, μετά την εκφόρτωση, τα εμπορεύματα παραδίδονται σε εκείνα που μνημονεύει το δεύτερο ερώτημα τα οποία, από τη στιγμή αυτή, καθίστανται τα μόνα πρόσωπα που υπέχουν τις υποχρεώσεις που προβλέπει το άρθρο 203, παράγραφος 3, τελευταία περίπτωση, πρώτο εδάφιο, του τελωνειακού κώδικα.

¹¹ — Έτσι, ως προς τη φράση που πρέπει να ερμηνευθεί στην υπόθεση αυτή, ευθύνονται εις ολόκληρον ο εισαγωγέας, ο μεταφορέας και το πρόσωπο που τους εκπροσωπεί, αφενός, ή οι κάτοχοι, αφετέρου, αναλόγως του αν τα προϊόντα είχαν ή όχι εκφορτωθεί από το πλοίο.

VI — Πρόταση

31. Βάσει των προηγούμενων παρατηρήσεων, προτείνω στο Δικαστήριο, στα ερωτήματα που υπέβαλε το hof van beroep te Antwerpen, να απαντήσει ως εξής:

«1) Το άρθρο 203, παράγραφος 3, τελευταία περίπτωση, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, όταν αναφέρεται στο πρόσωπο το οποίο υπόκειται στις υποχρεώσεις που συνεπάγεται η προσωρινή εναπόθεση, σκοπεύει:

— αν τα εμπορεύματα παραμένουν εντός του μεταφορικού μέσου, α) το πρόσωπο το οποίο πραγματοποίησε την είσοδο των προϊόντων εντός του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας, β) εκείνο το οποίο, μετά την είσοδό τους και πριν την προσκόμισή τους, έχει την ευθύνη της μεταφοράς τους, γ) κάθε πρόσωπο στο όνομα του οποίου τα πρόσωπα αυτά ενεργούν·

— αν τα εμπορεύματα έχουν εκφορτωθεί, το πρόσωπο το οποίο κατέχει τα εμπορεύματα προκειμένου να προβεί στη μετακίνηση ή την αποθήκευσή τους.

2) Οι δύο προγενέστερες ομάδες δεν είναι συγχρόνως και εις ολόκληρον υπόχρεες, αλλά διαδοχικώς, οπότε μόνο τα πρόσωπα που εμπίπτουν στην πρώτη ομάδα υπέχουν τις υποχρεώσεις μέχρι τη στιγμή κατά την οποία, μετά την εκφόρτωση, τα εμπορεύματα παραδίδονται σε πρόσωπα τα οποία αποτελούν τη δεύτερη ομάδα που, από της στιγμής αυτής, είναι τα μόνα πρόσωπα που βαρύνονται με τις υποχρεώσεις που προβλέπει το άρθρο 203, παράγραφος 3, τελευταία περίπτωση, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 2913/92.»